www.svoboda-news.com

GRATIS
LIBRARY OF CONGRESS
SERIAL READING ROOM
WASHINGTON DC 20540

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

Vol. XCVI No. 28. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 12, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 12-го ЛЮТОГО 1988 Ч. 28. РІК. XCV.

КОНЦЕРТ В ЛІНКОЛЬН ЦЕНТРІ МАЄ ВЕЛИКИЙ РОЗГОЛОС

Кольорова полотняна афіша при вході до Ейвері Фішер Голл.

Ню Йорк. — Велика афіша тут біля Лінкольн Центру, кольоровий прапор біля входу до Ейвері Фішер Голл і періодичні оголошення на чотирьох радіостанціях цієї великої метрополії постійно пригадують про започаткування ювілею Тисячоліття Християнства в Україні великим концертом української релігійної музики в неділю, 14-го лютого, в год. 8-ій вечора, у цьому світової слави центрі музичного мистецтва.

Радіостанція WPAT, WQXR, WNCN і WCBS почали передавати короткі оголошення про концерт в Ейварі Фішер Голл Лінкольн Центру від середи, 10-го лютого, між годинами 5-ою і 6:30 по полудні. Чорно-біла афіша повідомляє про це вже понад два тижні, а кольорова при вході до Ейвері Фішер Голл говорить про це на протязі минулого тижня.

Як інформують організатори з Фундації ім. Мазепи і УНСоюзу квитки на концерт майже випродані — залишилось біля 300 квитків з усіх 2,700. З околиць Ню Йорку — від Гартфорду на півночі до Вашінгтону на півдні — приїжджає біля 20 автобусів.

Щедро відгукнулись деякі фундатори: Іван і Діяна Гинянські і Мішел Метрінко-Роллінс, колишня „Міс Америка" уфундували 45 квитків і автобус для Сестер Василіянок і учениць з Менор джуніор коледжу і з Академії св. Василія у Філядельфії. І. Гинянськйи також частинно оплатив квитки двом іншим парафіям у Пенсильванії і Делавері, а невідомий фундатор уфундував 100-долярові квитки (доплачуючи по 80 дол.) 50-ом учням Академії св. Юра в Ню Йорку.

Хор з Атланти, оркестра членів Метрополітальної опери і солісти Джільда Круз-Ромо, Марта Сенн, Павло Плішка, Вячеслав Полозов і Андрій Добрянський — працюють в Ню Йорку на пробах під наглядом диригента Вілліяма Нолла, композитора ораторії „Неофіти" Мар'яна Кузана і піяністки-педагога Оксани Равлюк-Протиник. Дві генеральні проби запляновані на суботу і неділю вранці.

У концерті заповіли свою участь ієрархи Української Православної і Католицької Церков в ЗСА та пастори євангельсько-баптистських громад. З Европи приїжджає Владика Гринчишин. Свою участь теж заповіли ієрархи і священики римо-католицьких і грекокатолицьких Церков, як і визначі особистосі американського культурного і політичного світів. Всіх учасників привітає на концерті, а відтак на короткому прийнятті Алекс Требек, популярна телевізійна особистість, який гордиться своїм українським походженням.

Цей концерт, як і відомо, буде повторений в Атланті, Джа., у неділю, 28-го лютого, в год. 3-ій по полудні, де й плянується записати його на відеострічку для можливого показання в майбутньому на телевізії.

ОБОРОНА І. ДЕМ'ЯНЮКА ВКАЗУЄ НА ПРОТИРІЧЧЯ У СВІДЧЕННЯХ УЦІЛІЛИХ

Єрусалим, Ізраїль (Йоан Онужек, АНЧЕЙН, тел.). — Адвокат Йорам Шефтель, головний оборонець Івана Дем'янюка, продовжував тут на процесі кінцеві підсумки в середу, 10-го лютого ц.р., вказуючи на цілий ряд протиріч, а то й брехні у свідченнях уцілілих, зокрема Еліягу Розенберга.

Й. Шефтель ствердив передусім, що слідча Міріям Радівкер ніколи не запитала Розенберга і Гольдфарба про їхні раніші писемні заяви під присягою, що Іван з Треблінки був вбитий під час повстання 2-го серпня 1943 року. Цього також не зробили слідчі з ОСІ в Америці, прикриваючи факти.

Адв. Шефтель, пригадуючи про те, що на всіх процесах уцілілі свідки жили разом в тих самих готелях, подорожували разом під опікою ізраїльських слідчих М. Радівкер і Коляра, також ствердив, що М. Радівкер показувала свідкам тільки одну знімку І. Дем'янюка — з 1952 року, — при чому вживала сугестій-запити: „Ось тут Дем'янюк — не пізнаєш його?"; „А тут Федоренко, правда?"; „Пізнаєш тих українців з Треблінки на фотах ч. 16 і ч. 17?" (Дем'янюк і Федоренко).

Фактично ціла справа І. Дем'янюка, ствердив Шефтель, почалась 9-го травня 1976 року, коли ОСІ звернулось до ізраїльської поліції за свідченнями проти Федора Федоренка. М.Радівкер перепитала того дня першого свідка Туровского (вже мертвий), який не міг пізнати Федоренка з фотоальбому 17-ох знімок. Але він, буцім то, щось пригадував собі, дивлячись на фото Дем'янюка. М. Радівкер викликала його наступного дня і він, напричуд, відразу впізнав і Федоренка, і Дем'янюка. Але, сказав Шефтель, М. Радівкер не написала рапорту зі свідчень того дня, тобто 10-го травня 1976 року, а щойно сім років пізніше, тобто в 1983 році, коли велась справа Дем'янюка в ЗСА у вищій інстанції. Також виявилось, що Туравскі був тільки у нижчому таборі Треблінки, а Іван працював в горішньому, куди вступ з долини був заборонений. Крім того, на процесі Федоренка на Фльориді Туравскі не впізнав його на судовій залі, а показав пальцем на цілком іншу особу.

Свідок Гольдфарб не впізнав Федоренка з фотоальбому, але після півтора години оглядання фотоальбо-

(Закінчення на стор. 4)

Нагода отримати кредити з української мови

Ню Йорк. — Учні середніх шкіл мають змогу взяти іспит з української мови, за який їм зараховується три кредити до середньошкільної вимоги чужоземних мов

Іспити з мов, яких не вчать в школах, є тепер під новою назвою Sample Comprehensive Examination. Ця категіря рівняється, в принципі, з іспитами т.зв. ріджентс: формат іспиту є ідентичний з іспитом чужоземних мов ріджентс; учень отримує три кредити, осягнувши перехідну оцінку.

Іспит з української мови може бути даний в кожній середній школі, яка попросить стейтове затвердження для цього. Школа мусить мати вчителя, який володіє літературною українською мовою і може перевести іспит, перевірити і дати оцінку.

Іспит дається в таких школах: Albany: Guilderland Central High School, Cuilderland Center; New York City; St. George Academy; Syracuse: Christian Brothers Academy of Syracuse; Rochester: Perfield High School, Penfield; Buffalo: Riverside High School; Yonkers: Sacred Heart High School; Kerhonkson Rondout Valley High School, Accord.

Учні, які не ходять до вищезгаданих шкіл, також можуь взяти цей іспит. Вони повинні зголоситись до директора своєї школи, який передасть їхнє зголошення до директора найближчої школи із поданої листи і полагодить всі формальності. Про день і час іспиту, учень буде повідомлений і поїде до тієї школи взяти іспит.

Якщо дирекція школи мала б яксь питання відносно справ зв'язаних з іспитом, слід звернутись: Mrs. Jane Barley, Bureau of Foreign Languages Education, R.323 E.B., State Education Department, Albany, N. Y. 12234, tel.: (518) 474-5927.

Учні, які ходять до суботніх шкіл українознавства і ті, які говорять українською мовою в родинному колі і в молодечих організаціях, не повинні мати ніяких труднощів перейти цей іспит. Очевидно, крім усної мови, знання підставової граматики і запас слів є не менш важні в письмових частинах іспиту. Діти, які не мають змоги учащати до суботніх шкіл, можуть набути це знання вдома з допомогою батьків, не забуваючи за читання відповідної до віку лектури.

Зі стейтового департаменту освіти вийшло нове зарядження відносно іспитів з мов, яких не викладають в школах. На конференції Асоціяції вчителів чужоземних мов стейту Ню Йорк, на сесії п. н. „Мови, які рідко викладаються", вступні зауваги подав проф. Володимир Бакум. На тему „Проблеми і обставини навчання української мови і підготова до стейтового іспиту", доповідала Оксана Бакум. Зауваги про іспит з української мови були дуже похвальні від речника департаменту освіти. На цій сесії присутній голова стейтового бюра чужоземних мов д-р Дамер оголосив слідуюче:

(Закінчення на стор. 4)

Р. Барр кандидуватиме на президента Франції

Париж. — На початку цього тижня колишній прем'єр-міністер Реймон Барр висунув свою кандидатуру на президента Франції. Вибори, як відомо, відбудуться 24-го квітня двома фазами. У першій рунді кандидат повинен здобути понад 50 відсотків усіх голосів, щоб бути вибраним за першим разом. Якщо жадний з кандидатів не здобуде такої кількости голосів, тоді у другій рунді голосування відбувається звичайною більшістю голосів.

Крім Барра свою кандидатуру зголосив вже теперішній прем'єр-міністер Жак Ширак. Тільки соціялістична партія не зголосила ще кандидатури, надіючись що теперішній президент Франції Франсуа Міттеран кандидуватиме ще раз і цим самим запевнить за собою перемогу з огляду на його популярність в народі. Ніхто, очевидно, не бере поважно кандидатури четвертого кандидата Жана-Марі Лі Пена, лідера скрайньо-правої організації, який не має жадних виглядів на вибір.

Р. Барр, зголошуючи свою кандидатуру, заявив, що він має намір привернути повністю престиж Франції в очах світу. Консерватисти критикують однак його бажання стати президентом, бо він фактично розколов правих і тим самим простелив шлях для Міттерана здобути перемогу вже у першому голосуванні. Соціялісти переконані у перемозі, хоч, беручи до уваги популярність Ж. Шірака, вибори можуть принести великі несподіванки. Франція, на думку багатьох аналітиків, радше хилиться до права, доказом чого є майже цілковитий заник діяльности комуністичної партії, яка навіть не шукає тим разом партнерства у виборах, як це було минулого разу.

В СССР побоюються наслідків перестройки

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" на своїй редакційній сторінці в числі з 5-го лютого ц.р. подав цікаву замітку, в якій цитує українського письменника Володимира Дрозда і його думки надруковані в „Літературній Газеті" про страх перед наслідками „перестройки". Цей страх огорнув В. Дрозда, коли він підготовляв своє слово, яким мав підтримувати нові зміни в СССР.

Дослівно він написав: „Я подумав, чому це саме я маю робити? Ви можете зрозуміти мій страх. Страх за себе, страх за мою родину. Страх за всіх нас, що немов чують гарячий відих на наших плечах, що немов бачать звужені вовчі очі — очі тих, які не хочуть „перестройки"... „Вони сходяться кожного вечора, сидять пізно, проклинаючи усе це нове, що тепер існує в нашому житті. Кожна наша помилка, чи злий обрахунок дає їм неправдоподібну приємність — Бачите до чого ваша зміна допровадила! Я піду ще дальше. Вони слідкують за кожним з нас, що сьогодні говорить про „гласность" в нашій спільноті, всіх тих із нас, що їх душі ще живі і які вміють відчути біль. І вони роблять список наших прізвищ на цей день, коли вони знову будуть при владі".

Цитуючи ці трагічні слова українського письменника редакційна стаття „Ню Йорк Таймсу" додає свій коментар на тему того, що на Заході є багато сумнівів, як довго М. Горбачов та його „перестройка" чи „гласность" вдержаться. Показується, що в СССР цей сумнів також існує і івн є куди палкіший.

У СВІТІ

ЛАВРЕАТ НОБЕЛІВСЬКОЇ премії миру, академік Андрей Сахаров із вдоволенням прийняв інформацію про виведення совєтського окупаційного війська з Афганістану, процес якого, згідно із заповідженням самого генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Горбачова, мавби розпочатися вже 15-го травня цього року. Під час інтерв'ю яке він дав кореспондентові агентства Ассошіейтед Пресс, А. Сахаров назвав пропозицію М. Горбачова „конструктивною" і додав: що він може тільки привітати цю ініціятиву, яка закінчить „одну з більших трагедій нашого часу". Під час розмови А. Сахаров похвалив здібності Горбачова, керівника, який не боїться приймати тяжкі й непопулярні рішення.

ПІСЛЯ ВІДВІДИН в Єгипті і Савдійській Арабії заступник державного секретаря ЗСА для справ Близького Сходу Ричард Мирфі прибув до Єрусалиму і перевів там розмови з прем'єр-міністром Їцаком Шаміром, **міністром закордонних справ** Шімоном Перезом і міністром оборони Їцаком Рабіном. Темою розмов були справи неспокоїв на окупованих землях і мирової конференції, проти якої протестує ізраїльський уряд. У зв'язку з тим, що заколоти на окупованих землях продовжуються і в зударах гинуть люди, Мирфі запротестував, що ізраїльське військо і поліція, а часто також цивільні поселенці вживають проти цивільних палестинців зброю і гостру амуніцію. Відповідаючи Мирфі Шамір і Рабін заявили, що зброю вживають воякі тільки у ситуації гострої небезпеки. Кореспонденти, які супроводжають представника Уряду ЗСА на Близький Схід інформують, що досі загинуло 50 палестинців.

ПІД ЧАС ПРЕСОВОЇ конференції закордонних кореспондентів в Москві із заступником міністра закордонних справ Анатолієм Ковальовим, на якій в більшості обговорювались справи виведення з Афганістану совєтських військових частин, йому поставили питання, що він думає про звідомлення урядової комісії, яка закінчивши своє слідство з воєнної діяльности д-ра Курта Вальдгайма, теперішнього президента Австрії. Ковальов, не застановляючись довго відповів, що його мовляв, інформували про висліди комісії, яка не знайшла за Вальдгаймом жадного воєнного злочину, крім прикриття правди про те, що він знав про ці злочини. „Все, що відноситься до нас, — заявив Ковальов, — то наше відношення до Австрії і їхнього президента не змінилося". Існують докази, що К. Вальдгайм, будучи генеральним секретарем ООН весь час користувався підтримкою СССР. Минулого року, як тільки розпочалась нагінка на Вальдгайма, ТАСС повідомив, що це, мовляв, „американські жиди мстяться над ним за його підтримку палестинців".

НА ПРОЦЕСІ ПРОТИ палестинських терористів, який тепер відбувається в Італії і яких обвинувачують за напад на летовище і вбивство 16-ох пасажирів в грудні 1985 року, головний прокуратор домагається від суду доживотного покарання для підсудних, бо в Італії немає смертної кари.

ЗСА ЗАПРОПОНУВАЛИ СВІЙ ПЛЯН ЗАМИРЕННЯ В ІЗРАЇЛІ

Тель Авів, Ізраїль. — Заступник державного секретаря ЗСА для справ Близького Сходу Ричард Мирфі, який відвідав в останніх кількох днях деякі арабські держави й Ізраїль, запропонував, в узгідненні з Адміністрацією президента Роналда Регена, плян З'єднаних Стейтів Америки для замирення в Ізраїлі між урядом і арабським населенням, головно на окупованих землях, тобто у промежутку Гази й на західньому березі ріки Йордан.

Плян передбачає безпосередні переговори між представниками ізраїльського уряду і представниками палестинців, здержання всяких потягнень, які викликають загострення, включно із збільшенням напливу нових поселенців аж до кінця цього року ,припинення зударів між військовими частинами і цивільним населенням, які перейшли вже радше у систематичні бої з тією тільки різницею, що арабська сторона покищо не вживає зброї, зменшення до мінімуму військового контингенту на окупованих землях і назначення дня переговорів, які чомусь названо „міжнародними". Не треба виключати, що слово „міжнародний" включено для того, щоб уможливити участь у цих розмовах для деяких країн, зокрема ЗСА, Єгипту і Йорданії, яка буде посередником Палестинської Визвольної Організації.

Плян нібито був узгоднений з трьома найвищими речниками ізраїльського уряду, прем'єр-міністром Їцаком Шаміром, міністром закордонних справ Шімоном Перезом і міністром оборони Їцаком Рабіном, а також з неназваними представниками палестинців. Залишилася тільки справа остаточного затвердження пляну американською стороною, тобто президентом Р. Регеном і державним секретарем Джорджом Шулцом. Ціла програма замирення побудована на принципі договору у Кемп Дейвиді між Єгиптом й Ізраїлем з участю ЗСА в 1978 році.

Крім вже згаданих, Р. Мирфі розмовляв ще з колишнім міністром закордонних справ ,а тепер членом кнессету Абба Ебаном, посадником Єрусалиму Тедди Коллеком і, як вже було сказано, неназваними представниками палестинців. Не треба виключати, що про справу конфлікту в Ізраїлі Дж. Шулц говоритиме з міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим під час його відвідин Москви від 21-го до 23-го лютого. Плян ЗСА підтримує також єгипетський президент Госні Мубарак, король Йорданії Гуссейн та інші.

Вміжчасі спорадичні, але масові демонстрації арабів на окупованих землях тривають далі, не зважаючи на збільшення сили багнетів, але в теперішній сиитуації вони тільки можуть приспішити переговори, бо араби й так немають вже нічого до стрчення, — кажуть деякі політичні спостерігачі.

Т. і Ч. Бренчі вияснюють свою еміґрацію до СССР

Москва. — Агентство Ассошіейтед Пресс, покористувавшись совєтськими джерелами і заявою офіційного представника міністерства закордонних справ СССР Геннадія І. Герасімова, інформує про долю двох американців — Теодора і Черил Бренчів, які поїхали при кінці минулого року до Совєтського Союзу в характері туристів, вирішили пізніше залишитись на постійно в тій „соціялістичній" країні і попросили совєтський уряд надати їм політичний азиль, що і сталося.

Тепер, як треба було сподіватися, обидвоє Бренчі виступили на пресовій конференції і пояснили кореспондентам мотиви, які були причиною їхнього нелегкого рішення. Виглядає, що головною причиною їхнього дивного потягнення, яке цілковито змінило стиль їхнього життя, були матеріяльні труднощі, з якими вони не могли дати собі ради.

Совєтське пресове агентство ТАСС каже, що Бренчі втратили працю на радіостанції у фльоридському місті Мавнт-Дора, попавши в конфлікт з керівниками цього підприємства. Родинний прихід раптом обнизився до низького небезпечного рівня і вони зробили заходи, щоб продати свою посілість і тим самим рятувати ситуацію. Посілість виказалась непридатною для будови (мокляки), компенсації вони не могли отримати, ніхто не був зацікавлений купівлею їхньої хати. Подружжя заявило, що вони фактично рішились еміґрувати до Совєтського Союзу з причин соціяльної несправедливости в ЗСА, де мільйони людей не мають даху над головою, де родини, які належать до бідної і середньої верстви тратять своє майно через високі вимоги за довше лікування, де багаті ще більше багатіють, а бідні бідніють.

Звичайна пересічна людина в Америці — заявили обидвоє Бренчі, — не має жадної захорони й опіки бо у З'єднаних Стейтах Америки п'ять відсотків населення скупчили у своїх руках 90 відсотків багатства.

„Таку систему, заявили Бренчі кореспондентові

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ КОЛИШНІЙ номінат до Верховного суду суддя Роберт Борк на своїй першій пресовій конференції від часу, як його номінацію не одобрено в Сенаті 58 до 42 голосами, сказав, що Адміністрація президента Роналда Регена, не була відповідно приготована на таку сильну пропагандивну кампанію, спрямовану проти нього. На цій же конференції він закинув демократичному сенаторові з Массачусетс Едвардові Кеннеді „брехливість, брутальність і інтелектуальну вульгарність" у своїй викривленій і несправедливій кампанії проти нього, Борка.

ПОЛІТИКИ ТА КОМЕНТАТОРИ погоджуються, що після фракційних зборів у стейті Айова найважливіші кандидати на президентську номінацію, які справді попали в халепу, — це віцепрезидент Джордж Буш і сенатор Пол Саймон. Виявляється, що виборці в Айові хотіли дати політикам до зрозуміння, що в ЗСА не все гаразд й тому підтримали кандидата Робертсона і Гефардта, які закликали до переоцінення моральних вартостей та здорової політики на внутрішньому відтинку.

У ФЕДЕРАЛЬНОМУ ОКРУЖНОМУ суді в Мангеттені автор-консерватор Віктор Ляскі програв свою справу, де він закидав телевізійній мережі Ей-Бі-Сі, що вони у своєму документальному фільмі зобразили його фальшиво. Лава присяжних винесла рішення, що у фільмі його обезславлено і також була тенденція його обезцінити, одначе він не зумів доказати, що зображення його було фальшиве.

„БАРВІНОК" ВИСТУПИТЬ У ЗСА І КАНАДІ

Танцюристи з ансамблю „Барвінок".

Джерзі Сити, Н. Дж. — У березні до З'єднаних Стейтів Америки та Канади приїжджає з Куритиби, Бразилія, український фолкльорний ансамбль „Барвінок".

До складу ансамблю входить 40 молодих танцюристів та шість музикантів. Це вже третє і четверте покоління молодих українців, народжених за межами батьківщини їхніх предків, однак їх об'єднує любов до мови, до мистецтва рідного народу, до традицій своїх дідів та прадідів.

Популярний ансамбль „Барвінок" добре відомий не лише у Бразилії, але й в інших країнах Південної Америки, де живуть українці. Однак у Канаді і ЗСА „Барвінок" виступить вперше.

У Канаді концерти почнуться у п'ятницю, 4-го березня у Монтреалі. Відтак ансамбль виступить в Торонто, Гамильтоні, Садбурі, Ошаві, а з 12-го березня у ЗСА: в Чикаго, Дітройті, Клівленді, Вашінгтоні, Філядельфії, Ню Йорку, Кергонксоні та в Юніоні, Н. Дж. У Ню Йорку концерт відбудеться в неділю 20-го березня.

Своїм приїздом до Північної Америки „Барвінок" завдячує організації Молоді Українські Націоналісти (МУН). Спонзорами є Комітет Українців Канади та Український Народний Союз.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Танненбавм і Дем'янюк

Хто переживав гітлерівську окупацію Польщі у Другій світовій війні, чи хто познайомився з цією страхітливою епохою сучасного сторіччя, той знає, що поруч із газовими камерами у таборах смерти, де винищували всіх в'язнів, але головно жидів і циганів, самі жиди теж спричинялися до горя своїх земляків. Існували „Юденрати", які вислугувалися німецьким окупантам і були жидівські поліцянти в таборах, „капо", звідкіля вивозили людей до газівень, були жиди, які били і знущалися над своїми земляками, сподіваючися купити собі такою поведінкою ласку німецьких катів.

Одного такого жида, що немилосердно бив інших жидів в ґетто, виявили в Америці, переслухували і він признався, побачивши, що слідчі мають докази його поведінки. Це був 77-літній Яків Танненбавм, мешканець нюйоркської дільниці Бруклин, де ще давно було більше жидів, як у цілому Ізраїлі. Проти Якова Танненбавма свідчили вірогідні очевидці його знущань над жидами за німецької окупації у Польщі. Його позбавили громадянства за це, що він замовчав своє минуле, коли в 1949 році прибув до Америки. Але нікуди його не депортували і ніякого суду над ним не вчинили,а дозволили далі жити собі спокійно в Ню Йорку.

Яка це різна мірка американського судочинства та становища цілого жидівського суспільства: Івана Дем'янюка не тільки виселили і видали на суд Ізраїлеві, але ще за життя і перед видачею присуду зробили злочинцем, виключно на основі пофальшованої виказки, що її привіз з Москви жидівський мультимільйонер Гаммер. Від року ведеться над 67-літнім Іваном Дем'янюком судова розправа в Єрусалимі, яка перетворилася у цирк і пародію судівництва. Члени ізраїльського уряду приходять туди, як на видовище, вчителі приводять туди школярів, показуючи на Івана Дем'янюка, як на „Івана Грозного", що мордував жидів, дармащо він від самого початку твердив і твердить, що в німецькому кацеті у Треблінці ніколи взагалі не був. У судочинстві всіх культурних народів вільного світу існують принципи, що 1) засудити підсудного можна тільки тоді, коли доказано йому вину „понад усякий сумнів" і 2) поки підсудного не засудили — він є невинний і можна говорити тільки про „здогадний" злочин, в якому його запідозрівають.

Супроти І. Дем'янюка вся жидівська преса зайняла зразу же становище суперечне тим двом принципам. Тому, що молоде покоління в Ізраїлі перестало цікавитися голокостом, то тамошній уряд рішив використати видачу Дем'янюка американськими властями для показу дітям, що ось тут бачите одного з винуватців голокосту.

Америка славиться свободою і символом добросердного ставлення супроти „всіх бідних і бездомних", яких запрошує Статуя Свободи, але в Америці діються також такі акти яскравої несправедливости й жалюгідного нехтування людським життям, як ні в одній західньоевропейській країні. Тому, що невдовзі мав стрінутися президент Реґен із Міхаїлом Ґорбачовим, державний секретар Джордж Шулц дозволив своїм підчиненим органам „договоритися" з капітаном совєтського корабля і погодитися на підставленого „другого" Мирослава Медведя, а дійсного моряка, який прагнув свободи, видати большевикам. І слух за Медведем загинув. Коли б щось подібне сталося з жидом, американські засоби масової інформації зняли б пекельний крик.

Насправжнє помилування Танненбавма доказує, що не тільки Державний департамент, але й Департамент юстиції стоїть під сильним впливом жидівського суспільства, жидівського конґресового „лаббі". Президент Реґен говорить чудово про американську справедливість, яка не знає расових, етнічних і релігійних різниць у громадян Америки — дійсність виглядає інакше. Танненбавм є на волі в Америці, Дем'янюк за життя — зацькований, Медвідь виданий на смерть тільки за те, що він прагнув волі. Препогані дві мірки, стид для такої країни волі, як З'єднані Стейти Америки.

Вступайте в члени УНС

Ярослав Курдидик

НОВІ РОЗБІЖНОСТІ МІЖ ЗСА І СССР

Публічні опитування, що їх недавно перевели Мертіл енд Кіллей Інк., а згодом теж Геллуп, в деякій мірі виявили, що американські погляди про Совєтський Союз змінилися у циферних обліках хіба тільки у відношенні та розумінні, — які тепер настрої нуртують після підписання редукції нуклеарних близько і середньозасяжних нуклеарних ракет.

Якщо ж брати до уваги статистику, базовану на вищезгаданих опитах то виявляється, що хоч американці фаворизують ці домовлення, більшість, однак, залишається і надалі в такому переконанні, що совєтський уряд, проаналізувавши всі їхні дотогочасні угоди, чи пак домовлення, буде очевидно, намагатися і надалі створювати турботи і заколоти в цілому світі. Для прикладу, 62 відс. опитуваних висовує домагання, щоби створити безспірну можливість у перевірюванні всіх окремих точок домовлення і щоб звертати увагу та не розцінювати їх лише із „далекосяжних політичних перспектив", але в першу чергу дати змогу стратегічним і мілітарним аналітикам, вирішувати про наявність і чіткість — у цьому грандіозному нуклеарному плянуванні.

Порівнюючи, ще не так давно, бо у 1984 - 1985 роках, теперішні опити змінилися настільки, що в тих роках 70 відс. опитуваних дивилися на тодішній СССР і на її лідерів, начебто на своєрідну „гітлерівську Німеччину", єдина мета якої підкорити світ під комуністично-московську гегемонію — тепер цього роду обвинувачення обнизилося до 40-50 відс.

Але теж і не менше цікавим та вимовним залишається факт, що в оцінюванні теперішньої мілітарної ситуації — 64 відс. опитуваних апробує і підтримує на майбутнє Реґенову „Зоряну війну", а навіть висовує домагання, щоби плянування експериментального розвою, базованого на протиракетному вдосконалюванні, не сповільнювати, а якраз навпаки активізувати і якомога, постійно підсилювати.

Останньо засоби масової інформації, інформують, що тепер приспішено зростає популярність Горбачова в ЗСА. Більшість оцінок зводиться до доволі наївної і поверховної характеристики, що, мовляв, Горбачов — це може один із перших кремлівських верховодів, який перестав „скреготати зубами на капіталістів"... Мабуть багато маловірних людей ще й досі не збагнуло такої простої істини, що цей московський хитрун увів, досі не практиковану „большевицькою знаттю", форму частої усмішки. Але в парі з цією прихильністю для Горбачова появилися заклики перестороги, щоби не забувати і мати на увазі, що, прикриваючи свою незмінливу злонаміреність, „штучно приліпленою усмішкою". — Міхаїл Горбачов, тримає завжди в бічній кишені, модно скроєного піджака, многозарядну малокаліброву пістолю...

Не менше маркантне, що підкреслює консервативна преса, що коли прирівняти довжину часу, яку відводиться на всіх руслах телебачення, „його світлості" Горбачову, то вона, ця скількість часу є у три-чотири рази довша і частіша, як її присвячується, усім 13-ом кандидатам з обох партій, які плянують зайняти місце майбутнього президента у Білому Домі.

Не менше вельми вагомої уваги відводиться останнім домаганням секретаря оборони Френкові Карлуччі, який настоює на цьому, щоби ЗСА зреформували, а тим самим і зменшили свій постійний дефіцитовий бюджет і поставили всіх членів НАТО перед доконаним фактом, що всі вони мусять внести в оборону Европи вдвоє більше, як це було досі тому, бо у простих словах — ЗСА не хочуть поділяти дотогочасні видатки на оборону Европи, так як це було досі.

У відгук на ці домагання Карлуччі до НАТО, стратегічні пляновики Заходу підкреслюють, що Карлуччі висунув їх у дуже несприятливому часі, бо всі члени НАТО заступають думку, що якраз саме тепер, після зговорювання представників обидвох суперпотуг — Реґена і Горбачова про редукцію нуклеарного розброєння — якраз навпаки, — слід зменшувати конвенціональну збройну силу.

У продовжуванні цієї дійсно поважної розбіжности думок, Карлуччі настоює і наголошує, що без огляду на дотеперішню редукцію нуклеарної зброї, а навіть і, на просто неймовірну заяву Москви, що вона погодиться перевести зменшення своїх суходільних і повітряних збройних сил, зокрема на европейському континенті — навіть і на 30-40 відсотків, Европа і так надалі залишиться у дуже послабленому відношенні — п'ять до трьох у користь Москви.

Як виявляється із вищенаведених статистичних міркувань — то розбіжності між теорією і дійсністю дуже далекі і ще більше відмінні як досі. Але водночас із тим пропаганда ліберальних речників не припинює у своїй наївності та політичному анальфабетизті „подвійну ведмежу прислугу" — применшувати загрозу, що не менша як досі, лише краще завуальована.

А коньюнктурність, що її хвиливо продемонстрував „архиелегантний" Горбачов — у порівнянні до всіх його „сокирою обтісуваних" старих і саморобних подвижників комунізму — змінилася хіба настільки, що Горбачов заміняв прислівний „хрущовський черевик", яким він прославив московську імперію" — на підлесливу усмішку, бо переконався, що на Заході, а особливо в ментальності лібералів, ще й далі царює незмінна і хронічна тупоумність...

Михайло Ільків

ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОДАТКІВ

Поняття податок, мабуть, так давне як людський рід, тільки в різну добу культурного поступу людини, по-різному цей обов'язок сповняли. В римській імперії були плебеї, які мусіли платити податки, відбувати військову службу, за борги попадали в неволю до патриціїв. Відтак було невільництво, панщина та інше рабовласництво. В Україні не було тих февдальних елементів, що на Заході. Сільське населення обовязане було давати князеві данину від дворища, дому, позатим воно свобідно розпоряджало своєю особою. В сучасності податок — це законне зобов'язання громадян платити означену суму грошей для держави. Державні потреби сьогодні такі необхідні, що не можуть обійтися без податкових зобов'язань своїх громадян.

Умірковані податки сприяють господарській активності, стимулюють продуктивність праці, збільшують ощадності, інвестиції в підприємства та взагалі витворюють в людей зацікавлення працею. Статистично доказано, що країни з нижчими податками господарчо зростали скорше, як ті з великими. Наприклад:

	відс. податт.	ріст гурт. продажі	інвестиції
Японія	11 відс.	5.2 відс.	3.2 відс.
Швеція	31 відс.	2.0 відс.	1.1 відс.

Японія, де показник гуртової продукції є вищий, мала також вищий життєвий стандарт населення. В загальному це збільшило також прибуток для держави на освіту, здоровельні справи, оборону та інші потреби. Отже відношення поміж податками і господарським ростом країни є досить замітним. Низькі податки в країні допомагають творити капітал потрібний для розбудови промисловости. Робітники, які платять менші податки, можуть працювати за нижчу ціну, тим самим їхнє виробництво може бути дешевшим. Нижчі ціни на товари сприяють поширенню ринкам збутів за кордоном і бути конкуренційними з іншими. Певно, що не самі податки є додатнім чинником в економіці, але також добра фінансова, торговельна і робітнича політика. Добре господарське плянування збільшує число працюючих, причому зростають податки, також інвестиції на модернізацію підприємств технічними здобутками.

Нижчі податки як індивідуальні, так і для підприємств створюють зацікавлення організуванням підприємств, нових винаходів продукції та нових технологічних здобутків. Кожне збільшення продукції уможливлює державі робити більші видатки, без збільшення дефіциту. Пороблені ощадності в приватних підприємців зміцнюють продуктивність в промисловості. Зовсім зрозуміло, що не все є так перфектно, як теоретично виглядає, але поступові зміни постійно удосконалюють господарську якість. Принаймні результат потверджує, що нижчі податки заохочують до збільшення продукції, тим самим зменшують убогість.

Проблема оподаткування відіграє дуже важливу ролю у розвитку народного господарства кожної країни. Високі податки часто є причиною до державного дефіциту. Тому дискусія над податковою реформою ЗСА тягнулася досить довго, причому податки були контроверсійною справою. Економісти постійно сперечалися, хто властиво платить податки в країні: власники капіталу, шеровці в підприємствах, покупці чи робітники. Законні податкові привілеї для підприємців були великі. Відтяження від податків, інвестований капітал в розбудову підприємств, амортизація інвентаря — усе це зменшувало податки державі. Це було і причиною для критиків податкової системи, що багаті люди не платять податків державі, та що це збільшує державний дефіцит. Отже неплачення податків було зовсім легальне, мовляв ріст підприємств вони завдячують цим всім законним полегшам. Були випадки, що деякі особи, щоби не платити податків вкладали свої гроші в корпорації. Перед Першою світовою війною податок зріс до 12 відсотків. В часі Першої світової війни податок становив 40 відсотків, а в часі Корейської війни вони піднеслися до 52-ох відсотків. Згодом вони почали поступово знижуватися. З цього видно що залежно від періоду часу податки прогресували чи дигресували. В такій ситуації підприємці укладали ціни на виробництво, що не тільки покривали кошти продукції, а відсоток податку впливав на ціну товару. В більшості це переходило на консумента у формі вищих цін на товари. На такій засаді Уряд ЗСА рішив реформувати податкову систему в 1986 році. Реформу, що зменшила привілеї багатих, і піднесла бідніших.

В основі господарська реформа ЗСА почалася децентралізацією і переданням федеральних програм до стейтів і місцевих урядів. Це також, окрім реформи податків, допомогло уздоровити народне господарство країни, що було в занепаді. До успіху у реформі економіки країни сприяли: толеранція талановитости та свобода індивідуальної ініціятиви громадян країни. Отже, податкова реформа, децентралізація і свобода людини були елементами, що причинилися до господарського уздоровлення ЗСА. В міжнародному значенні американський господарський експеримент привернув гльобальний зворот до засади вільного ринку. Що найважливіше, це причинилося до упадку комунізму та інших і-змів,що ще сьогодні практикують невільництво. Цікаво стверднти, що соціялістичні уряди Західньої Европи зменшили урядові контролі в їхніх економіках, знижують по-

(Закінчення на стор. 3)

А. Юриняк

Озвіться, першуни — лицарі „Андріївської Гірки"!

Добігає сороківка часу з того дня, як гурток українців з нової повоєнної еміграції, опинився в сонячній Каліфорнії в „місті ангелів" (з еспанської мови Лос Анджелес), відчула потребу до сяйного каліфорнійського сонця та додати ще сонце духове, сонце батьківської православної віри. А відчувши таку потребу душі, ці люди почали шукати відповідного місця для спільної молитви в своїй мові й вірі. Пошуки принесли їх на височеньку гірку, де — за чутками — продавалась парцеля з будинком-замком, у стилі старовинних магнатських замків. Зараз же за парцелею шумів верховіттям величезних дерев розлогий парк.

— Чудова місцина! — гукнув захоплено колишній киянин: — точнісінько як Андріївська Гірка у Києві, чи у звозі з горішньої частини міста до нижньої — на Поділ! Я не раз спускався донизу тим фунікульором, що діяв до пізньої ночі!

— А й справді! — додав інший киянин: — на самому вступі стояла чудової архітектури православна церква імени святого Андрія Первозванного. От би й нам тут розбудуватись і церкву та парафію так назвати!

— Еге ж, еге ж! — загукали колишні діпісти:

— Андріївська Гірка, Андріївська церква!

Захоплення було велике: люди брались до праці, не зважаючи на те, що ще й власного господарства до пуття не привели. По недовгому часі „лицарський замок" було пристосовано для відправи Богослужби, улаштовано іконостас, квартиру священика. Засновано будівельний фонд для інтенсивного збору пожертв, для побудови нового храму, гідного церковної громади.

Однак зібрану сотню тисяч (приблизно) довелося витратити на побудову церковної залі та парковища, бо міська інспекція раз-у-раз про це нагадувала.

І будівництво самого храму відсувалось надалі, а первісний ентузіязм громади помітно занепадав. На папері, парафія ще має понад півтори сотні членства, але майже половина з того — недіяльні, деякі виїхали з міста і живуть на віддалі до ста миль; деякі вибули з невідомих чи власне незрозумілих причин. І серед них є навіть колишні ентузіясти.

Насьогодні в касі церковної громади є 268,000 дол. Це, розуміється, зовсім мало. Але зібрано на будову храму й на будь-що інше вжити зібрану суму ніяк не випадає. Таким чином церковна громада стоїть перед невідкличним завданням: далі провадити посилену кампанію збору грошей на будівельний фонд, щоб завершити недокінчену справу.

Ще й те сказать: не всі члени громади збайдужіли, не всі утратили віру в доцільність новобудови. Попри всю млявість грошових збірок на будівельний фонд, не перевелись ще в парафії люди віри й жертвенного чину — ось як (для прикладу) незмінний голова Управи Володимир Романюк та інж. Юрій Ясинський, а з новіших членів парафії Іван Косяненко (Каспер) та Григорій Зубань.

У недавній розмові з ними автор цих рядків відчув обов'язок внести й свою лепту як діяч преси, тобто звернутися через пресу до всіх оспалих на дусі членів церковної громади, але в першу чергу до основоположників парафії, яким при виборі місця для Богослужби присвічувала візія Свято-Андріївської церкви в золотоверхому Києві над Андріївським узвозом.

Озвіться, ініціятори-основники, — ви ж бо започаткували велику справу ширення батьківської віри на місці свого поселення! Ви вклали сюди своє завзяття, енергію, шляхетні пориви духа! Невже вам не жаль своєї праці, не жаль залишати недокінченим почате вами благородне діло?! Ходіть до гурту, де вас чекає продовження і завершення початого вами. Озвіться, прийдіть — і переконаєтесь, що вас не забуто!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„СВОБОДА"

„Свобода"! — печатка нашого дому, серед чужого довкілля. Скільки то разів ми обоє читали її разом!

Скільки то разів, ми за її посередництвом вітали приятелів нашим рідним Христос Воскрес! чи Христос Раждається!

Скільки то разів очікували ми статтей нашого дорогого приятеля Івана Кедрина Рудницького.

„Свобода" — це був наш зв'язок з українським світом, що сталось, що діється?

Перша її сторінка колись нас найбільше цікавила.

Політика — про політичні події ви читали кілька хвилин, а дискутували годинами.

Друга сторінка — дискусії, суперечки на тему інших статтей, різних людей. Один з одним сперечались і „довго доказували свою правду".

Третя — переважно повідомляла нас, хто помер, але хто тоді, будучи в нашому віці, цікавився тим?

Четверта — повна, оголошень. Заохочувала нас, будучи в Ню Йорку, обов'язково відвідати „Арку" й інші крамниці. Все можна там когось зустріти, а теж треба й будь-що купити (так випадає).

Сьогодні початок лютого. Взявши „Свободу" до рук, починаю із третьої сторінки! Іскрою перебігла думка до так добре мені знайомого прізвища — і з глибоким зворушенням я прочитала оголошення про мандрівну чашу д-ра М. Орловського.

Тамара Орловська
Клівленд, Огайо

Іванна Старощак

Відродження релігійного та національного духу православних громад у Бразилії

II.

Українські православні церкви підупадають від старости. Досі завдяки фінансовій допомозі Америки та Канади в колонії громада у Палміталі спільними силами фізичної праці побудувала, хоча малого розміру за це гарну церкву св. Архистратига Михаїла із п'ятьма банями. Ця білесенька,мов сніг, церква видніє здалека при головній дорозі до Палміталу. Ще дуже багато праці залишилось до її цілковитого викінчення з огляду на брак фінансів. До цієї церкви ми привезли княжий дар, а саме великого розміру 5x6 образ св. Архистратига Михаїла, що його оливними фарбами вималювала та подарувала молода артистка Зеновія (Зіна) Старощак із Ню Джерзі. Цей образ є вартости понад 2,000 дол. При співучасти цілої громади відбулось його посвячення, яке довершив о. В. Горачук. Образ св. Архистратига Михаїла буде приміщений на стіні головного вівтаря. У колонії Жангада До Сул є старенька дерев'яна церква, яка знаходиться помежи недоступними горами. Стіни цієї церкви заледве тримаються. Церковний комітет із парохом о. П. Блащишином намітили побудову нової церкви у більш доступному місці. Просять фінансової допомоги, бо в їхніх, силах і обставинах — це не до подумання. У Гонзалвес Джуньйор — це рівно ж дерев'яна церква, яка має внутрі надзвичайної вартости малювання. До цієї церкви приїжджають туристи бо — вона єдина на цілий стейт Парани. Ця церква потребує великого ремонту, що коштуватиме понад 5,000 долярів. Але брак фінансів. Отці духовні морально та духово допомагають вірним. Роз'їжджають по далеких колоніях, обслуговуючи по три-чотири громади. Їхня праця на Христовому Винограднику подиву гідна.

Загально кажучи, нарід по колоніях відроджується. Виявляється у нього небувала досі охота та заінтересування до праці по усіх ділянках. Промотором цих змін є отці духовні як рівнож Об'єднання Українських Православних Сестрицтв, що було створене лише рік тому. Осідком Об'єднання є місцева Куритиба, що його очолила Аніта Орестин. Об'єднання було створено за ініціятивою Українських Православних Сестрицтв Америки із його енергійною головою В. Кузьмич. Управа Об'єднання знаходиться в руках професійних жінок, які щоденно працюють по своїх професіях. Одначе вони знаходять час для поїздок у далекі колонії. Вони розвозять пакунки, ліки, перепроваджують списки найбільш потребуючих родин, як рівно ж молоді. Об'єднання під час Різдва Христового розвезло досі коло 500 подарунків для найменших. З бігом часу плянують заснувати українські суботні школи по всіх колоніях. Об'єднання звернуло особливу увагу на молодь, яка напричуд здібна і хоче поширювати своє знання, але силою обставин пропадає працюючи по 12 годин в бурянах на полі. Тому не диво, що Об'єднання прийшло до рішучого переконання, що без збереження цієї надійної молоді є конечність побудови в Куритибі гуртожитку з бібліотекою. До цього гуртожитку приїжджала б молодь із колоній на чотири-шістьмісячний вишкіл де вивчала б знання української історії, музики, літератури та українських танців. Після закінчення такого вишколу ці одиниці, вертаючись додому, мали б завдання організувати суботні школи та передавати своє знання іншим. Це єдиний вихід збереження молоді перед жахливою асиміляцією. Цього роду вишколи дали б нагоду зрозуміти молодим людям самих себе та скріпили б поширювання на майбутнє духові скарби української спадщини.

Але цей благородний задум без нашої фінансової підтримки не доведеться зреалізувати. Наші пожертви зроблять велике діло, яке в історії української Бразилії буде записане золотими буквами. Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в Америці допомагає як матеріяльно, так і морально. Пожертви, сума яких була понад 10,000 долярів, Управа відіслала в Бразилію. Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в Америці від років провадить евіденцію поважного числа студіюючої молоді, якій призначає стипендії. У минулому році число стипендистів дуже збільшилося. Вислано досі чимало пачок із дитячою літературою, букварів, платівок із народними піснями та колядками, молитовники та шкільний матеріял. Потреби наших братів і сестер в далекій Бразилії є дуже великі. Просимо не забувати, що це лише початки, ще дуже багато праці залишилось до здійснення, щоби поліпшити життєвий рівень наших українських селян у далеких джунглях.

У Ювілей 1000-річчя Християнства України просимо наші церковні товариства, організації та усіх людей доброї волі не забувати про тих, яких доля лишила напризволяще... Треба висловити признання Об'єднанню Українських Православних Сестрицтв в Америці, яке очолює віддана українській справі Валентина Кузьмич , признання церковним організаціям та індивідуальним жертводавцям, які склали свої пожертви перед моїм виїздом до Бразилії.

(Закінчення на стор. 3)

Відродження...

(Закінчення зі стор. 2)

Пожертви і чеках на українську Бразилію просимо висилати на адресу: Sisterhood c/o Mrs. V. Kuzmych, 203 - 63 27th Ave, Bayside, N.Y. 11360.

Допомогу в пакунках просимо слати лише на адресу: Sra. Eugenia Sheremeta, Rua Cap Jose M. Sobrinho, 628 Vila Fany 81500 Curitiba Pr. Brazil.

Образ св. Архистратига Михаїла малярки Зеновії Старощак у новозбудованій церкві в колонії Палмітар у Бразилії

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів.
Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хворіб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені	Адреса у Квінсі
ROCKEFELLER CENTER	105-37 64th Avenue
630 5th Ave., Room 1803	Forest Hills, N.Y. 11375
New York, N.Y. 10020	(718) 459-0111

Парох собору св. Йосафата в Пармі, Огайо, народився 1-го червня 1943 року в Німеччині. У серпні 1949 року родина Ревтюків переїхала до Америки і поселилася у Клівленді, Огайо. Після закінчення парохіяльної школи свв. апостолів Петра і Павла, малий Михась під впливом о. д-ра Мирослава Любачівського, теперішнього Митрополита і Кардинала та Верховного архиєпископа ПУКЦеркви, вступив у вересні 1957 року до малої семінарії св. Василія у Стемфорді, яку закінчив як упривілейований член „Нешенал Анор Сосаїті оф Америка".

Дальші священичі студії продовжував у семінарії св. Василія в Стемфорді, був відзначений як один з найкращих учнів і за це митрополит Амвросій Сенишин вислав його на науку філософії до католицького університету у Вашінгтоні Д.С.

Будучи студентом духовної семінарії, приготовляв дітей до першого святого Причастія, працював з молоддю, провадив молодечими програмами при парохії св. Родини у Вашінгтоні.

Св. Тайну Священства одержав з рук Амвросія Сенишина 30-го січня 1969 року в катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії.

Перша праця нововисвяченого священика о. Михайла Ревтюка була в парохії св. Духа в Честері, Пенсильванія. Працював там як сотрудник і вчитель релігії, історії, географії і руханки в парафіяльній школі.

В січні 1970 року о. Михайла призначено сотрудником до церкви св. Трійці в Янгставні. Парафія мала дві церкви і парафіяльну школу. Школа була віддалена 7 миль від парохіяльних будинків, тому молодий отець сотрудник

ОТЕЦЬ ШАМБ. М. Б. РЕВТЮК

(Напередодні 20-ліття священства)

замешкав у будинку школи, що уможливило йому вповні посвятитися вихованню молоді. В Янгставні отець зорганізував групу молоді, приналежну до трьох парафій східнього обряду і однієї римо-католицької парафії. Активність і праця цієї групи була дуже прихильно прийнята мешканцями Янгставну і околиці та була прикладом, як треба організувати і працювати з молоддю. При парафії зорганізував „Вівтарну дружину" хлопців і з ними співпрацював. У тому часі молодого отця призначено духовним директором Ради української католицької молоді стейту Огайо. Для учителів парафіяльної школи провадив виклади історії української церкви, обряду і віри.

При тій праці помагав отцеві парохові сплатити довг, який тяжів на парафії, і побудувати новий парохіяльний дім.

В лютому 1975 року о. Михайла перенесено на дуже підупалу і занедбану парафію УКЦеркви св. Михаїла в Кемдені, Ню Джерзі. Часті зміни священиків і велике злочинство в околиці церкви були причиною, що багато парафіян перенеслися в інші околиці. Молодий і амбітний парох поставив собі за мету розбудувати і піднести парафію, привернути парафіян, які відійшли і перенести церкву в іншу околицю. Пляни отця парафіяни приймали дуже нерадо, не вірили, що в тій ситуації дасться щось зробити, але рішуча постанова отця і його спокійне, але переконливе слово зробили своє. Спочатку одиниці, а пізніше й недовірки взялися до праці. Почали повертатися і ті парафіяни, які були відійшли. Старі будинки продано за 8.000 дол., зібрано 150.000 дол. додатково будівельного фонду і протягом несповна двох років вибудовано нову церковцю, парафіяльні будинки і залю для потреб церкви та громади.

В тому часі отець обслуговував ще другу парафію, церкву свв. апостолів Петра і Павла у Вілліянстані, Ню Джерзі, і був призначений сповідником і дорадником для сиріт, що були під опікою Сестер Василіянок.

В грудні 1977 року о. Михайло обняв родинну парафію свв. апостолів Петра і Павла, з якої вийшов 20 років тому. Парафіяни радо прийняли його. Парафія організована 1910 року і є матірною церквою великого Клівленду, в якому сьогодні успішно працює разом 5 парафій ПУКЦеркви. Матірна церква розміщена в старій занедбаній дільниці. Багато колишніх парафіян перенеслися в інші, кращі околиці. Тут знову прийшлося отцеві відновляти і поправляти церкву, парафіяльні будинки, будувати площу для постою авт і головне — переконувати своїх парафіян і навколишніх мешканців не покидати тої околиці, а відновляти і впорядковували свої доми, чистили околицю і залишатися на своїх місцях. Управа міста дуже близько співпрацювала з отцем, схвалювала його ініціятиву і помагала в реалізації планів. Завдяки тій акції, кількість парафіян у церкві зросла і парафія піднеслася.

Щойно по 15 роках священства у різних парафіях нашої ПУК митрополії о.

Отець шамб. М. Ревтюк

Михайло Ревтюк обняв провід в одній з найкращих парафій — Соборі св. Йосафата в Пармі, Огайо. Ця парафія є осідком Владики Роберта і об'єднує коло 1.000 родин, положена в гарній, чистій, багатій на зелень і свіжий воздух околиці Парми, при головній дорозі в сусідстві великої і гарно організованої римокатолицької парафії.

В сусідстві собору маємо два гарні і великі муровані будинки, в яких міститься цілоденна парафіяльна школа, парафіяльний дім і дім Сестер Василіянок. В західній частині площі збудований великий будинок, призначений на середню школу, якої не вдалося відчинити, а його сьогодні використовують прицерковні і світські організації, клюб мужчин, сеньйори, СУА, Пласт, хор і інші.

Цей дім має велику залю з бальконом на 1.500 сидячих місць і гарну сцену на виступи молоді. 1-го травня 1988 року відбудеться посвячення Собору св. Йосафата, який вибудований в пам'ять 1000-ліття Християнства Руси-України. Будуть це величаві ювілейні святкування нашої епархії. До участі в них запрошені всі Владики ПУКЦеркви і сусідніх церков та багато визначних гостей.

Святкування очолює Владика Роберт, але парох о. шамб. М. Ревтюк має багато роботи і обов'язків, щоб цей ювілей випав якнайкраще.

При соборі св. Йосафата під проводом о. пароха працюють прицерковні організації, Сестринство, клюб мужчин, Апостольство Молитви, Ліга Української Католицької Молоді, студійний гурток, церковний хор, об'єднання батьків і учителів, жіноча організація для виробу вареників, клюб Сеньйорів. Всі ці організації співпрацюють з отцем парохом, помагають морально і матеріяльно в його праці, щоб парафія росла, розвивалася і якнайкраще сповняла своє завдання.

Особливу увагу отця пароха займає цілоденна парафіяльна школа, яка навчає дітей нашої громади, виховує будучих мирян для всіх наших п'ятьох парафій і свідомих членів української громади. Та ведення і адміністрування школи не є таке просте і легке. Воно вимагає багато уваги, організаційного хисту, щоб всі труднощі поборювати. В школі виховуються і навчаються діти батьків, приналежних до кількох парафій УКЦеркви у Клівленді, але не всі отці тих парафій співпрацюють зі школою, не підтримують її фінансово, хоча знають, що школа має фінансові труднощі, а кожна парафія має доплачувати шкільну оплату за дітей своїх парохіян.

Не поможуть гарні церкви, мозаїки, церковні залі, яких ми тут набудували і ще збираємося будувати, як не буде свідомих і відданих нових поколінь, щоб ті мури заповняли, з них користали та щоб ті мури сповняли своє призначення.

Школа належить до одних з найкращих, рівень навчання високий, довколишні середні школи дуже радо запрошують і приймають учнів нашої школи. Об'єднання батьків і учителів багато допомагає отцеві парохові у веденні школи, організовує необхідні фонди, яких завжди невистачає, помагають, щоб школа працювала успішно, бо це одинока школа УКЦеркви не лише у великому Клівленді, але й в цілому стейті Огайо.

Ця коротка згадка про о. шамб. Михайла Ревтюка, пароха собору св. Йосафата в Пармі, написана напередодні 20-річчя його священства, нехай буде йому заохотою до дальшої посвяти і жертвенної праці у Божому винограднику.

Іван Фур

НАПЕРЕДОДНІ ПІДГОТОВИ візити президента Роналда Регена до Совєтського Союзу для відбуття четвертої з черги зустрічі на вершинах між ним і генеральним секретарем ЦК КПСС, група сенаторів, між ними лідер демократичної більшости в Сенаті сен. Роберт Бирд, відвідала кілька европейських країн, а в Мюнхені деякі з них виступили із заявами на конференції членських держав Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) і запевинили, що ЗСА не дуже спішаться підписувати другий договір з Совєтським Союзом про зменшення стратегічної нуклеарної зброї, бо ще перший договір не ратифікований. Як відомо, обидва уряди, СССР і ЗСА зацікавлені підписанням чергового договору про скорочення стратегічної зброї аж на 50 відсотків. Р. Регенові залежить на тому, щоб він міг підписати такий договір в першій половині червня під час його відвідин СССР. Про ці й інші справи група законодавців говоритиме ще з прем'єр-міністром Великобританії Маргарет Тачер.

Економічне...

(Закінчення зі стор. 2)

датки, збільшують приватну власність та індивідуальну ініціятиву. Поширення приватної власности і допущення більшої кількости населення засобом „шерів", як співвласників підприємств означає крах всякого роду „і-змам". З другого боку це допомагає населенню багатіти. Така зміна заохочує людей до відданої праці, та розвитку індустрії. З другого боку — це затирає різниці поміж власником і робітником у підприємстві. Ідея збільшення інвестицій через „шеровців" у підприємствах прибирає досить великих розмірів у Европі, і заохочує до різних демонстрацій у країнах комунізму та інших „і-змів". Отже, приватна власність щораз більше заохочує і, на ділі, є практичнішою як всякі націоналізовані системи. Зрозуміло, чому комуністична Москва шукає виходу зі своєї системи, яка стоїть перед крахом.

Досліди потверджують, що приватна власність приносить більше ефективности і користи для підприємства. Через збільшений викуп „шерів", зростають інвестиції в підприємства. Іншими словами денаціоналізація, себто зменшення державної контролі і передання в руки громади, завідування підприємством приносить значно вищі користі даній громаді. Зниження податків, що поширюється в промислових країнах, стимулює їхній господарський розвиток. Це все означає, що тільки людина є найбільше ефективним засобом в завідуванні справами економіки. З того погляду є важним, щоби в господарській системі приватної власности було зацікавлено якнайбільше людей в підприємстві.

ПАНАМСЬКИЙ ДИКТАТОР генерал Мануель Антоніо Норієга домагається виведення усіх військових частин з Панами, приблизно 10.000 вояків, спеціяльно вишколених для небезпечних акцій і хоронення Панамського каналу, що його використовують ЗСА й інші країни для своїх торговельних кораблів. Підписаний в 1977 році договір передбачає, що контроля каналу повинна перейти під контролю панамців в 1999 році з передумовою, що влада в Панамі буде демократичною, бо вже тоді були помітні впливи в цьому районі кубинського диктатора Фіделя Кастра. Ген. Норієга при тому заявив, що американські війська приналежні до південної групи, є агресивними військами і вони загрожують не тільки Панамі, але також іншим центрально-американським державам. Не треба виключати, — кажуть політичні спостерігачі, — що в Панамі „пахне" льокальною воєнкою.

Замість квітів на могилу
св. п. Наталії Каменецької
Матері нашої приятельки АРИ ТЕРЛЕЦЬКОЇ
зложили 201.00 дол.
на ПРЕСОВИЙ ФОНД „ЮНАКА":
М. і Р. Гавриляки, М. і С. Ганкевичі, Р. Герасимович, Б. і В. Гнатківські, І. та Ю. Купчинські, С. Рубель, Х. і Ю. Ференцевичі.

Замість квітів на могилу
сл. п. Наталії А. Каменецької
зложили 415.00 дол.
на ПЛАСТОВИЙ ВИШКІЛЬНИЙ ФОНД ДРОТА:
Ольга і Ярослав Городецькі, Христя і Ігор Каменецькі, Ксеня і Тарас Козбурі, Галя Левицька-Біч, Оксана і Юрій Мельниковичі, Ольга і Петро Моцюки, Павла Німилович, Марта Турчин та Галя Чорна.

У ДВАДЦЯТЬ ДЕВ'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Незабутньої МАТЕРІ
бл. п.
Олександри з Ліницьких МАРКОВИЧ
кол. артистки ЛАВРОВСЬКОЇ
буде відправлена
ПАНАХИДА
в неділю, 14-го лютого 1988 р., о год. 11:10 ранку в катедральному храмі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії, Па.
816 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa.
До участи в Панахиді сердечно запрошую Приятелів, Артистів, Учнів, Студентів, Знайомих.
Проф. ЗОЯ МАРКОВИЧ, донька

Український Хор „ДУМКА" в Ню Йорку
повідомляє своїх Членів і цілу Українську Громаду,
що 1-го лютого 1988 р. в St. Petersburg, Fl., упокоївся в Бозі
сл. п.
Олександер Омельський
довголітній піяніст і акомпаньятор хору „Думка".
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Опечаленій Родині Покійного слова співчуття складають
Управа і Члени Хору „Думка"

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 24-го січня 1988 р. відійшов у Вічність, в шпиталі
наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО, ВУЙКО
бл. п.
ЙОСИФ ЕВГЕН ГАНУСЕЙ (старший)
Народився 4-го серпня 1905 р. в Старій Солі, Старий Самбір в Україні.
ПОХОРОН відбувся в четвер, 28-го січня 1988 р. з похоронного заведення Коцюбинського до катедри Непорочного Зачаття ПДМ на Френклін вул. у Філядельфії, Па., а відтак на цвинтар св. Марії на Факс Чейсі.
У глибокому смутку:
дружина — МАРІЯ з дому СУРМА
дочка — МАРІЯ
син — ЙОСИФ, мол. з дружиною АНТВАНЕТ і дітьми ЙОСИФОМ III, ЕРІКОМ, БРАЄНОМ і ТАРОЮ
дочка — ХРИСТИНА ЕМЕНС з дітьми ГРИГОРІЄМ і НИКОЛОЮ
син — ЯРОСЛАВ з дружиною СЕНДІ і дочкою ДЖЕКВАЛІН
сестрінка — АННА ДУБАС
Ближча і дальша Родина в Америці й Україні
Замість квітів на свіжу могилу Родина просить жертвувати на Сиротинець св. Василія, 1825 Вест Ліндлей Авеню у Філядельфії, Па. 19141
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УКРАЇНСЬКИЙ ФОЛКЛЬОР „БАРВІНОК"
ПЕРШИЙ РАЗ В КАНАДІ ТА АМЕРИЦІ
— виступить —
в БЕРЕЗНІ 1988 р.
„БАРВІНОК"
Українська Фолкльорна Група з Куритиби, Бразилія
Сорок молодих танцюристів та шість музикантів — третє і четверте покоління українців з Бразилії — відвідає Північну Америку завдяки старанням МУН в Канаді.
Виступи спонзорують:
в Канаді — КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ
в Америці — УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
ПРИВІТАЙМО МАСОВОЮ УЧАСТЮ УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ З БРАЗИЛІЇ!

МОНТРЕАЛЬ, Квебек — П'ЯТНИЦЯ 4-го БЕРЕЗНЯ, год. 7-ма веч.
Rosemount High Auditorium, 3737 Beaubien St. E.

ТОРОНТО, Онтаріо — СУБОТА 5-го БЕРЕЗНЯ (два виступи) год. 4-та по пол. і 8-ма веч. West Toronto Secondary School
330 Landsdown Avenue — College Street

ГАМІЛЬТОН, Онтаріо — НЕДІЛЯ 6-го БЕРЕЗНЯ, год. 7-ма веч.
Sir John A. MacDonald Auditorium, York & Bay St.

САДБУРІ, Онтаріо — ВІВТОРОК 8-го БЕРЕЗНЯ, год. 7-ма веч.
Sudbury Secondary High School, McKensey St.

ОШАВА, Онтаріо — ЧЕТВЕР 10-го БЕРЕЗНЯ, год. 7-ма веч.
St. George's Ukrainian Heritage Center, 38 Jackson Avenue

ЧИКАҐО, Іллиной — СУБОТА 12-го БЕРЕЗНЯ, год. 4-та по пол.
Chopin School Auditorium, Rice St. & Western

ДІТРОЙТ, Мишиґен — НЕДІЛЯ 13-го БЕРЕЗНЯ, год. 4-та по пол.
Fitzgerald Public School, 23200 Ryan Rd., Warren

КЛІВЛЕНД, Огайо — СЕРЕДА 16-го БЕРЕЗНЯ

ВАШІНҐТОН, Д. К. — П'ЯТНИЦЯ 18-го БЕРЕЗНЯ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — СУБОТА 19-го БЕРЕЗНЯ, год. 6-та веч.
Northeast H.S. Auditorium, Cottman & Algon Sts.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — НЕДІЛЯ 20-го БЕРЕЗНЯ, год. 6-та веч.
Julia Richman H.S., 317 East 67th St. (2nd Ave.)

КЕРГОНКСОН, Н. Й. — ВІВТОРОК 22-го БЕРЕЗНЯ, год. 7:30 веч.
Soyuzivka — UNA Estate — Foordmore Road

ЮНІОН, Ню Джерзі — СЕРЕДА 23-го БЕРЕЗНЯ, год. 7:30 веч.
Kean College, Wilkins Theater, Morris & Conant Ave.

ЦІНА ВСТУПІВ ТА ІНШІ ІНФОРМАЦІЇ СЛІДУВАТИМУТЬ

Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи і Об'єднання Українських Письменників „Слово"
запрошують українську громаду на
ЗУСТРІЧ
із донедавніми політв'язнями
Раїсою і Миколою Руденками
Зустріч відбудеться
14-го лютого 1988 року
в приміщенні
Українського Народного Дому в Ню Йорку
при 140-142 Другій Авеню
о год. 3-ій по пол.

Український Народний Союз
ПОШУКУЄ ДОСВІДЧЕНИХ
АҐЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
і
ЗАГАЛЬНИХ АҐЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ
зі знанням української і англійської мов
на околиці
Чикаго, Ню Йорк, Торонто, Філядельфії, північного Ню Йорку і Нової Англії
з метою розбудувати і керувати мережами аґентів-продавців в тих округах.

- Впроваджуючі інформації
- Платня у формі позички
- Відсотки від комісового
- Всі бенефіти

Звертатись до:

Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ
на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та знеславлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненим вирізком цього заклику.

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $ .....

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість стеит поштовий код

Нагода...

(Закінчення зі стор. 1)

• Дирекція суботньої школи може подати до відома директорові середньої школи, що учень (учні) регулярно учащає до даної кляси суботньої школи. Найкраще зробити це на початку кожного шкільного року. Як формальний лист, це повідомлення повинно бути на офіційному папері парафії чи організації, котра адмініструє школою;

• Якщо школа має повну програму навчання, засвідчити, що учень має три години тижнево навчання мови впродовж шкільного року (40 тижнів приписово в Н. Й. стейті);

• Коли учень має намір взяти іспит, він мусить отримати посвідку від директора суботньої школи, що був учнем три роки на рівні старших клях.

Якщо ці умови є виконані тоді перехідна оцінка буде 65, а не 85. Підтвердження цього нового правила можна дістати, телефонуючи до д-ра Дамера (518) 474-5927.

Треба підкреслити, що таке полегшення перехідної оцінки є визнанням користи, яку приносять етнічні суботні школи. Однак це не повинно понизити серйозне наставлення учнів до українознавчих студій. Іспит є достосований до середньо-підставового рівня знання мови, тому кожний добрий учень його перейде, найчастіше з високою оцінкою.

Іспит складається з чотирьох письмових частин і п'ятої усної. Якщо були б питання відносно самого формату іспиту, можна звернутись телефонічно на число (914) 883-6080.

Комітет підготови іспиту діє за підтримкою УАКР.

Т. і Ч. Бренчі...

(Закінчення зі стор. 1)

ТАСС, де немає соціяльного забезпечення, гарантії на випадок довшої хвороби тощо, не можна назвати демократичною. Уряд радше підтримує багату меншість, а сильні профспілки лікарів, адвокатів, фармацевтів та інших бльокують всякі заходи поміркованих політиків в обидвох палатах Конгресу поліпшити соціяльний стан. Невже ж це демократія?" — запитували Бренчі і тут же давали заперечуючі відповіді.

Вже згадуваний Г. Герасімов заявив кореспондентам що вже виділено окрему вигідну квартиру для втікачів й незабаркм їм запропонують працю за фахом. При цій нагоді совєтські засоби масової інформації широко писали про більше випадків, коли американські й інші громадяни просять надати їм політичний азиль в СССР.

Очевидно, західня преса, дипломати, політичні спостерігачі і кореспонденти акредитовані в Москві не погоджуються з твердженням совєтської інформації, бо, як відомо, недавно американський вояк Вейд Робертс, який втік був з Німеччини до СССР, попросився назад до ЗСА, бо не міг жити в підсовєтських умовах.

THE PERFECT GIFT
GOLD TRIDENT JEWELRY
from
EMBLEMS OF THE WORLD
P.O. Box 2224 **Ventnor, N.J. 08406**
Send for free brochure **Call Toll Free 1-800-872-3600**

Оборона...

(Закінчення зі стор. 1)

му і на сугеруючі питання Радівкер сказав, що обличчя Дем'янюка йому когось нагадує.

Це саме відноситься до свідків Чарного, Боракса і Райхмана. Їх покликала Радівкер 21-го вересня 1976 року, отож після зустрічі всіх уцілілих з Треблінки в Ізраїлі для відзначення повстання 2-го серпня. Ясно, твердить Шефтель, що тоді була мова про знімку Дем'янюка з 1952 року. Але Чарний пізнав тільки фото ч. 17 — Федоренка, а тут на процесі твердив, що пізнав також Дем'янюка. На процесі Федоренка М. Радівкер підтвердила, що Чарний нікого крім Федоренка не впізнав.

Про Боракса Шефтель тільки пригадав, що він тут на процесі не пригадував змени свого сина і твердив, що на процес Федоренка він летів літаком з Ченстохови, а поправившись сказав, що їхав поїздом з Гайфи.

Ще більше суперечностей навів Шефтель із свідчень Райхмана. На перехрещуванні ОСІ в Клівленді 12-го березня 1980 року, в присутності прокуратора Московіца і слідчого Пола Фузі, Райхман мав впізнати Дем'янюка після трьох годин перегляду фотоальбома, як він це сказав тут на суді. Але писемний рапорт про це переслухання був зроблений щойно сім років пізніше — 13-го лютого 1987 року. Під рапортом нема підпису Райхмана і сказано, що він впізнав Дем'янюка до 10 хвилин. Заключення, сказав Шефтель, ясне — ОСІ скриває перший рапорт з 1980 року. Це саме можна сказати про інші свідчення, зокрема первісні заяви Отто Горна, які ОСІ зумисне скривав. А щодо спізнених писемних рапортів, Шефтель подав цілий ряд прикладів-прецедентів, де судді відкидали рапорти, що були написані тільки три місяці після слідства.

На запитання судді Дова Лєвіна чому оборона не звернула увагу прокуратурі на ці розбіжності і на спосіб роблення впізнань М. Радівкер, Шефтель відповів, що він є адвокатом оскарженого, а не прокуратури, яка повинна була вглянутись в ці справи, а не трактувати їх поверховно і формалістично.

В заключенні Шефтель заявив, що свідчення Розенберга зумисно неправдиві, а чотирьох інших уцілілих повні самозаперечень.

Наступного дня, у четвер, 11-го лютого, Шефтель плянував дальше подавати кінцеві підсумки, які мають продовжуватись і в наступному тижні з участю оборонців Джана Гілла і Павла Чумака. У вівторок, 9-го лютого, сюди прибула дружина Дем'янюка, Віра, і його дочка Ірина.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
Округи Лігай Веллі, Па.
повідомляє, що
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ
відбудуться
у неділю, 21-го лютого 1988 р., о год. 2:30 по пол.
в залі American Ukrainian Citizen Club
Main-East Street, West Easton, Pa.
з слідуючим порядком нарад:

1. Відкриття
2. Вибір президії
3. Відчитання протоколу з останніх Річних Зборів
4. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами
6. Уділення абсолюторії Управі
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
8. Доповідь головного касира УНСоюзу УЛЯНИ М. ДЯЧУК
9. Схвалення пляну праці на 1988 р.
10. Внески і запити
11. Закриття зборів

До участи в зборах є запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи та конвенційні делегати наступних Відділів:
44, 46, 47, 48, 124, 137, 143, 147, 151, 288, 318, 369 і 438

У зборах візьмуть участь:
Уляна М. Дячук, головнай касир УНС
Анна Гарас, почесний член Головного Уряду УНС

По нарадах буде ПЕРЕКУСКА
За ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Михайло Колодруб *почесний голова* **Анна Пипюк** *почесна голова*
Анна Гарас, *голова*
Стефан Муха *секретар укр. мови* **Анна Строт** *секретар анг. мови*
Володимир Заґводський, *касир*

Увага! Ню Йорк і околиця! Увага!
В четвер, 18-го лютого 1988 р., о год. 6-ій веч.
в залі Українського Спортового Клюбу
при 122 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й.
— відбудуться —
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС міста НЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦЬ
до участи в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи, представники Відділів та делегати на 31-шу Конвенцію наступних Відділів:
4, 5, 6, 8, 16, 19, 86, 130, 158, 184, 194, 195, 200, 203, 204, 205, 211, 212, 256, 267, 293, 325, 327, 361, 433, 435, 450, 455, 457, 485 і 489.

ПРОГРАМА НАРАД:
1 Відкриття і схвалення порядку нарад;
2 Стверджения правосильности зборів;
3 Вибір Президії;
4 Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5 Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії;
6 Дискусія над звітами;
7 Уділення абсолюторії уступаючій Управі;
8 Вибір нової Управи;
9 Слово Членів Екзекутиви
10 Плян праці на нову каденцію
11 Запити, внески і пропозиції;
12 Закриття зборів.

У зборах візьме участь
д-р Іван Флис, головний предсідник УНС
Володимир Сохан, головний секретар УНС

Закликаємо всі Відділи перед нарадами вплатити свої вкладки до каси Окружного Комітету.
ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Д-р Іван Флис, *почесний голова* **Микола Хоманчук,** *голова*

1000 ХРЕЩЕННА РУСИ-УКРАЇНИ
1000 LITTA CHRISTIANITY IN UKRAINE
Програма подорожей уложена за співпрацею ювілейного комітету
Travel program offered in cooperation with the Jubilee Committee

РИМ
6-го до 13-го липня, 1988
ROME
July 6th to 13th, 1988
FROM **$1158** USA*
$1548 CAD*

РИМ І СВЯТА ЗЕМЛЯ
29-го червня до 13-го липня, 1988
ROME & HOLY LAND
June 29th to July 13th, 1988
FROM **$2198 USA***
$2968 CAD*

& 11 ДОДАТКОВИХ ТУР
11 EXCITING EXTENSION TOURS

- LOURDES (by train or motorcoach)
- LOURDES & FATIMA
- YUGOSLAVIA
- ITALY (4 itineraries to choose from)
- THE ALPS
- BAVARIA & AUSTRIA
- GREECE, TURKEY & HOLY LAND

*cost from New York, Boston, Toronto or Montreal.

OFFICIAL TRAVEL REPRESENTATIVES

USA

GREAT EXPERIENCES, Inc. 116 Broadway Woodcliff Lake, NJ 07675	Anne Breslin (201)391-6622
SEA & AIR Travel 687 River Road New Milford, NJ 07646	Stephen Krychkowski (201)967-9700
TRAVEL Inc. (serving New York City) 147 Columbia Turnpike Florham Park, NJ 07932	Genia Blaha (718)352-1683 (Res.) Steve Woch (201)966-1114 (Bus.)
TRAVELTIME Travel 259 Monroe Ave. Rochester, NY 14607	Walter & Lesia Chwesik (716)262-2310 (Bus.) (716)544-8366 (Res.)
WESTGATE Travel 2640 Schoenersville Road Bethlehem, PA 18017	Marta Fedoriw (215)867-6403 (Bus.) (215)437-6982 (Res.)
SHIPKA Travel Agency, Inc. 5434 State Road Parma (Cleveland), OH 44134	Helen Shipka (216)351-1700
ATA American Travel Agency 2222 West Chicago Avenue Chicago, Ill. 60622	Bohdan Procyk (312)235-9322
NORTHWESTERN Travel Bureau, Inc. 849 North Western Avenue Chicago, Ill. 60622	Irena Kliaz (312)278-8844
SUNSET Travel 4222 East 10 Mile Rd. Warren, Mich. 48091	Barbara & Stanley Lisiecki (313)755-3888 Anna Babel (313)755-3889

CANADA

ALLEGRO Travel Inc. 103-167 Lombard Ave. Winnipeg, Man. R3B 0T6	Anne Ratuski (204)944-9430
AQUARIUS Travel Agency 267 Mountain Ave. Winnipeg, Man. R2W 1J7	Martha Baniua Roy Babick (204)586-9708
Very Rev. Msgr. Michael Buyschok 400 Day St., Box 247 Winnipeg (Transcona), Man. R2C 2Z9	(204)222-4283
ASTRO Travel Service 10856-97th St. Edmonton, Alta. T5H 2M5	Mitch Wujcik (403)423-2351
SASKATCHEWAN MILLENNIUM COMM. 866 Saskatchewan Crescent Saskatoon, Sask. S7N 0L4	Mary Patrick (306)244-3632
CASCADE Travel Ltd. 3827 Sunset St. Burnaby, BC V5G 1T4	Myrna Arychuk (604)430-5454
ADRIA Travel Agency 1441 Main St. E Hamilton, Ont. L8K 1C4	Bob Kinal (416)545-1775
BLOOR Travel Agency Ltd. 1190 Bloor St. W Toronto, Ont. M6H 1N2	Mark Kohut (416)535-2135
EATON'S Travel 2300 Yonge St. Toronto, Ont. M4P 2C6	Marta Melnyk (416)481-5607
NEW WAVE Travel Ltd. 1105 Bay Street Toronto, Ont. M5S 2B3	Lidia Holubinsky (416)928-3113

CANADA

LM Travel Agency Ltd. 1328 Roberval St. Bruno, Que. J3V 5J2 In Ottawa contact:	Marianka Rudy (514) 653-3658 (Bus.) TLX: 055-60527 FAX: (514) 653-9656 Vera Bociurkiw (613) 521-8133

AUSTRALIA

POSTUP Travel Agency P.O. Box 179 Essendon, Victoria 3040, Australia	Martjka Kondarewycz (03) 370 3022

BRAZIL

ESTAR Agencia de Viagens e Turismo Rua Pres. Faria 197/201 Cx. Postal 2601, 80 020 Curitiba Parana, Brasil	Valdomiro Handocha (041)223 1811

ITALY

SIREON TOURS Sorrento Corso Italia, 321/c 80067 Sorrento (Italia)	Mr. Salvatore Capuano (081)878-2968 Tlx. 720345

Просимо відрізати і відіслати вашому представникові.
Please detach and return to your travel representative.

Прошу переслати мені вашу нову брошуру з точнішими інформаціями.
Please send me your brochure with complete details.

[Просимо виразно друкувати] (Print in block letters)
NAME
ADDRESS
CITY STATE/PROV.
ZIP CODE TEL. RES: OFF:
PARISH

Alitalia ОФІЦІЙНА ЛІНІЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ

January 1988

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮРІЙ ДИБАК, член УНС Відд. 99-го ім. Св. Миколая у Вілкіс-Беррі, Па., помер 23-го грудня 1987 року на 56-му році життя. Нар. 1930 року в Вілкіс-Беррі, Па. Членом УНС став 1943 року. Залишив у смутку брата Михайла, племінника і племінницю. Похорон відбувся 28-го грудня 1987 року на цвинтарі свв. Петра і Павла у Плейнс, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Валігун, секр.

ІВАН ЛЄҐУС, член УНС Відд. 409-го ім. Св. Івана в Данмор, Па., помер 15-го грудня 1987 року на 89-му році життя. Нар. 28-го вересня 1898 року в Діксон Сіті, Па. Членом УНС став 1938 році. Залишив у смутку Андрія Яхецко і інших. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Піквіллі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Д-р Г. Боленд, секр.

ОСИПА КЛОДНИЦЬКА, член УНС Відд. 234-го Т-ва „Запорозька Січ" в Елизабеті, Н.Дж., померла 31-го липня 1986 року на 84-му році життя. Нар. 1902 року в Хотимирі, Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку синів: Зенона і Романа з родинами; дочку Марію Лідію Процик з мужем і дітьми і сестру Олену Пачовську з родиною. Похорон відбувся 2-го серпня 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Хитра, секр.

АННА ФАРКАС, член УНС Відд. 318-го Сестрицтва св. Ольги в Нортгемптоні, Па., померла 1-го січня 1988 року на 92 -му році життя. Народилася в Україні. Членом УНС стала 1915 року. Залишила у смутку синів Стефана і Едварда, дочок Маргарету і Гелену. Похорон відбувся 5-го січня 1988 року на цвинтарі Св. Марії в Нортгемптоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ СОХОЦЬКА ЛЕФТ—ВІЧ, член УНС Відд. 217-го ім. Св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., померла 19-го грудня 1987 року на 38-му році життя. Нар. 4-го листопада 1949 року в Амстердамі, Н.Й. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку мужа С. В. Лефтвіч, батьків Василя і Анну Сохоцьких, сестру з мужем і дітьми — Бравн, тіток — Марію Сипливий, Катю Пукирис, Параню Смит, Соню Вівер з родинами; вуйка Івана Якимишина і стрийків Ярослава і Андрія та ближчу і дальшу родину в Америці і Канаді. Похрон відбувся 2-го січня 1988 року на цвинтарі Св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пм'ять!

Стефан Приймак, секр.

КАРЛО КРАЙНИК, член УНС Відд. 423-го ім. Евгена Коновальця в Чикаго, Ілл., помер 6-го грудня 1987 року на 62-му році життя. Нар. 1925 року в Україні. Членом УНС став 1978 року. Залишив у смутку дружину Ірину, сина Богдана, доньок Анну Павлюк з мужем Богданом і Марту, внуків: Маріяна, Адріяна і Романа, братів і сестер на Закарпаттю. Похорон відбувся 9-го грудня 1987 року на цвинтарі Св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Юлія Назаревич, секр.

СОФІЯ ЛІЩИНСЬКА, член УНС Відд. 379-го в Чикаго від 1950 до 1977 року. Опісля членка Відд. 486-го ім. Симона Петлюри в Сан Франсіско, Каліф, померла 5-го січня 1988 року на 87-му році життя. Нар. 17-го вересня 1901 року в Крукеничах, Зах. Україна. Залишила у смутку дочку Любу з мужем Осипом Кладком, брата Й. Наконечного та сестру А. Яворську з родинами. Похорон відбувся 8-го січня 1988 року на цвинтарі Санта Кляра в Каліфорнії.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Кість, секр.

ВОЛОДИМИР СЕНИШИН, член УНС Відд. 42-го ім. Тараса Шевченка в Пассейку, Н. Дж., помер 22-го грудня 1987 року на 68-му році життя. Нар. 30-го квітня 1920 року в Монастирисках пов. Бучач, Зах. Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Марію, три доньки — Оксану Воронку, Христину і Ліліяну Августин з родинами, сестру Ангелину Барилку з родиною та сім внучок. Похорон відбувся 26-го грудня 1987 року на цвинтарі СВ. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Блиха, секр.

• FUNERAL DIRECTORS •
UKRAINIAN FUNERAL NATIONAL SERVICE
Український Національний Цвинтар-Пам'ятник полагоджують всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pensylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat., Sun., Eve. & Holidays
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

HURYN MEMORIALS
ВИРОБЛЯЄМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ТА ВМОНТОВУЄМО НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ
ПАМ'ЯТНИКИ
в околиці Ню Йорку, включаючи цвинтарі: св. Духа в Гамптонбургу, Н. Й., св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., Пайн Буш в Кергонксоні та Глен Спей, Н. Й.
Ми пропонуємо особисті послуги та поради у Вашому домі.
За двомовним представником слід телефонувати
IWAN HURYN
P.O. Box 121
Hamptonburgh, N.Y. 10916
(914) 427-2684
BOHDAN REKSHYNSKYJ
45 East 7th Street
New York, N.Y. 10003
(212) 477-6523

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 28-го ЛЮТОГО 1988 р.

Чикаго, Ілл. Річні збори Т-ва свв. Петра і Павла 220-го Відд. о год. 2:30 по пол. в церковній залі Непорочного Зачаття при 4952 S. Paulina St., Chicago, Ill. Приявність членів обов'язкова. — Ґеновефа М. Бліди, секр.

Нюарк — Ірвінґтон, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Запорозька Січ 371-го Відд. о год. 1-ій по пол. в залі під церквою св. Івана Хрестителя при Сендфорд Авеню. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, вибір Управи на 1988 р. — В. Сенежак, гол., М. Дереш, секр., В. Левицький, кас.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

• НА ПРОДАЖ •
Увага! Увага!
Добра нагода для любителів моря набути
ВІЛЛЮ „КРИМ"
Вісім апартаментовий дім, в дуже доброму стані, з чудовими бальконами і просторим подвір'ям. Зголошуватись на адресу:
д-р Ярослав Бернадин
831 N. 21st St., Phila., Pa. 19130
Тел.: 1-215-236-8115
109 E. Aster Rd.,
Wildwood Crest, N.J. 08260
Tel.: 1-609-522-7467